

Krpoláček

Listopad 2002

Zpravodaj farnosti Brno – Královo Pole

Milí bratři a sestry,

Čas běží a vy se opět setkáváte s farním časopisem. I lidský život utíká a my si to uvědomujeme zvláště v této roční době, kdy opadává listí, ale též se zasévá ozimé obilí. Lidský život a jeho pomíjivost rádi přirovnáváme k podzimnímu listí. List se odpoutává od stromu, padá na zem a hyne. Také Ježíš zvolil přírodu, aby ji přirovnal k lidskému životu. Časný život člověka však nepřirovnal k listům, ale k zrnům. Řekl, že zrno, které nepadne do země, zůstane samo, nevzklíčí. Konec lidského života se tedy nepodobá listu spadlému na zem, ale zrnům padlým do země. List, který padá na zem, hyne, zrno, které padá do země, vzklíčí a vyrůstá ze země. Ježíš chce zřejmě říci: pád člověka do hrobu, to je jako padání zrna do brázdy. V brázdě vzklíčí život. Aby zrno vyrašilo ze země, musí být zdravé, musí mít životodárný klíček. Neklíčí každé zrno. Totéž platí o člověku, který padá do brázdy hrobu. Jestliže zrno nepadne do země, zůstane bez užitku. Tak o tom mluvil Ježíš.

P. Josef Jahoda

Výuka náboženství, příprava na svátost biřmování

<i>ZŠ Herčíkova</i>				
1. třída	čtvrtek	11:50 – 12:35	(M. Kolářská)	
2. třída	čtvrtek	11:45 – 12:30	(M. Rousová)	
3. třída	úterý	11:50 – 12:35	(M. Kolářská)	
4.- 5. třída	čtvrtek	14:30 (učebna 30)	(E. Trtková)	
<i>ZŠ Slovanské nám.</i>				
1. třída	středa	11:45 – 12:30	(M. Holíková)	
2. třída	středa	11:45 – 12:30	(J. Sloučková)	
3. třída	středa	12:45 – 13:30	(M. Krchňáková)	
4. třída	úterý	12:45 – 13:30	(M. Holíková)	
5. třída	středa	12:45 – 13:30	(M. Holíková)	
<i>ZŠ Milénova</i>				
bude doplněno			(L. Kubáčková) (J. Cahová)	
<i>Drutis – Okružní</i>				
předškolní děti	úterý	16:00 – 17:00	(J. Sloučková) (L. Kubáčková)	
<i>SŠ Kociánka</i>				
	středa	15:00		
<i>Staňkova (pobočka)</i>				
	středa	13:00	(E. Malaníková)	

Výuka náboženství při kostele				
Předškolní děti	středa	17:00	zpěvní sál	(K. Antlová)
6. - 9. třída	úterý	17:00 – 18:30	na faře	(M. Svorová)
6. - 9. třída	úterý	17:00	klubovna v kostele	(M. Winkler)
6. - 9. třída	pátek	17:00	klubovna v kostele	(M. Winkler)
6. - 9. třída	středa	17:00	klubovna v kostele	(E. Trtková)

Příprava na svátost biřmování (od 14 let) probíhá každý pátek od 19:30 hodin.

Milý kamaráde!

Jedna kronika, zachycující život ministrantů v naší farnosti, začíná fotografií. Je to fotografie ze společného setkání našich ministrantů, které se ve farnosti při určitých příležitostech konávalo. Už je to dávno, psal se tenkrát rok 1985. Rád bych, abychom se k této tradici vrátili. V současné době u nás ministruje přes 50 ministrantů (a ministrantek). Někteří se ani neznají. Ministranti by měli tvořit jakési společenství, to ale bez vzájemného poznání a vztahů nejde. Proto Tě zvu na společnou

VALNOU HROMADU našeho ministrantského konventu.

v neděli 10. listopadu 2002 od 8.45 do 9.15 hod.

Místo konání bude více než symbolické – bývalá kapitulní síň kartuziánského kláštera. Dnes je to kaple Zvěstování. Prosím, pokus se udělat všechno pro to, aby ses mohl zúčastnit. Touto cestou bych se chtěl obrátit i na rodiče mladších chlapců, aby nás podpořili a vyšli nám vstříc. Pozval jsem jako hosty i některé starší ministranty, kteří náš kolektiv už dávno opustili. Budu rád, když se všichni uvidíme. A jaký bude program? Slovo otce Josefa, představení se a vzkazy těch, kteří nemohli přijít, vyhlášení soutěže pro mladší ministranty, společná modlitba a požehnání.

Miloš Winkler (winkler@bigi.cz)

Kontakt:

Miloš Winkler, Brno, Svat. Čecha 95, 612 00, tel. zaměstnání: 543 429 121

1.

Co předcházelo vzniku občanského sdružení Archa Community

„A co to ta ARCHA vlastně je?“ ptal se prý před časem jeden poměrně aktivní královopolský farník. Tak to je špatné, řekli jsme si, když ani takový člověk o nás nikdy neslyšel. A to chceme, aby nás lidé podporovali, aby s námi spolupracovali? Na nástěnce u hlavního vchodu do kostela jsou sice stručné informace o ARŠE i o našich akcích, ale znáte to. Ne každý se zastaví, přečte... A co tedy dělat? A najednou jsme si vzpomněli na biblického Noa. Tenkrát, za dnů potopy, potřeboval zjistit, jak opadává voda. Co udělal? Vypustil holubici a ona mu za nějaký čas donesla zprávu v podobě zelené ratolesti. Uděláme to obráceně! Občas vypustíme pomyslnou poštovní holubici (holubici, ne kachnu!) se zprávou z ARCHY a lidé ve farnosti o nás budou mít informace. A třeba pomohou! A tak Vám dnes, milí čtenáři, naše holubice přináší první zprávu o tom, co předcházelo vzniku občanského sdružení ARCHA COMMUNITY.

Všechno začalo po revoluci v roce 1989. Poprvé po dlouhých letech prošel branou Ústavu sociální péče pro tělesně postiženou mládež v Králově Poli na Kociánce kněz. Byl to královopolský kaplan otec Jindřich Kotvrda. Bylo mu umožněno konat v ústavu bohoslužby a začalo se i s vyučováním náboženství. Protože někteří z nás pracovali již řadu let s mládeží ve farnosti, na výzvu otce Jindřicha jsme se rozhodli, že s mladými věřícími v ústavu navážeme kontakt. Zdroj našeho nadšení byl prostý – jako křesťané přece musíme pomáhat potřebným.

Zpočátku se naše působení omezovalo jen na asistenci při mši svaté. Přivázeli jsme na mši vozíčkáře z pavilónů. Brzy jsme zjistili, že nejsme jediní, a nejsme ani první, kdo se snaží do ústavu přinášet Krista. Jednou ráno, brzy po revoluci, nastoupily na směnu v ústavu k velkému překvapení svých spolupracovníků tři pracovnice – v řeholním. Byly to tajné sestry, jedna z nich zavedla v ústavu hipoterapii (rehabilitaci jízdou na koni). Se sestrami jsme spolupracovali několik let. Naše řady se brzy rozrostly o dobrovolníky z okruhu františkánů a jejich

příznivců. S klienty ústavu jsme se začali scházet i mimo bohoslužbu pravidelně jednou týdně. Starší zájemce, kteří zůstávali v ústavu i přes víkend, jsme vozili na nedělní mše, podle potřeby jsme vykonávali doprovod jednotlivcům za sportem, kulturou, nákupem, nebo jen tak, na vycházku.

V roce 1990 přišla jedna dívka s nápadem – o prázdninách uspořádáme pro postižené křesťanský tábor. Ten první byl v soukromém domku v Dobré u Frýdku – Místku. Každý den večer jsme přesouvali nábytek, aby se uvolnilo místo na spaní. A ráno zase obrácená rozcvička. Asistenti spali na půdě. Ale účastníci byli nadšení a při loučení na konci tábora se to neobešlo bez slz. A pak každý rok následovalo několik dalších táborů. Až přišla chvíle, kdy jsme se museli postavit na vlastní nohy, protože naši spolupracovníci, františkáni, byli pověřeni jinými úkoly.

Abychom mohli v ústavu dál legálně působit, potřebovali jsme získat právní subjektivitu. Přemýšleli jsme například o začlenění do katolické Charity. Ale právník brněnského biskupství nám radil, abychom se zaregistrovali jako občanské sdružení. A tak jsme vytvořili přípravný výbor, prostudovali několik stanov jiných organizací a po konzultacích s právníkem biskupství jsme sestavili stanovy ARCHY, podali přihlášku na ministerstvo vnitra a čekali jsme, co bude následovat. Během několika dnů přišla kladná odpověď. Občanské sdružení ARCHA COMMUNITY se sídlem v Brně Králově Poli bylo zaregistrováno v roce 1994.

Zdeněk Winkler (z.winkler@centrum.cz)

Kde můžete najít další informace o Archa Community:

- schránka Archy u hlavního vchodu do kostela
- internet: <http://www.volny.cz/archa>
- Karel Ryšavý, tel. domů 545228089, archa@volny.cz
- Zdeněk Winkler, tel. práce 543562136, z.winkler@centrum.cz

Duchovní vlivy v Králově Poli do roku 1853 (1)

V příštím roce si připomeneme významné výročí. Uplyne 150 let od vzniku samostatné královopolské farnosti, jejíž farář už sídlil přímo v Králově Poli. K tomuto výročí bychom vás na stránkách Krpoláčku, se svolením otce faráře, rádi seznamovali se zajímavostmi z farní kroniky. Příprava článků si vyžádá hodně času, proto nejprve věnujeme několik pokračování době, která vzniku samostatné farnosti předcházela. Nebude nás zajímat pouze historie duchovní správy v Králově Poli před rokem 1853. Je zřejmé, že duchovní správce, který byl církví ustanoven a měl zde právo sloužit mše svaté a vykonávat obvyklé obřady (křtil, vyučoval náboženství, sezdaval, pohřbíval), rozhodujícím způsobem utvářel víru věřících. Pokusíme se ale postihnout i další duchovní vlivy, které na území dnešního Králova Pole spolupůsobily.

Již podle názvu náleželo Královo Pole původně králům, později zčásti i jiným držitelům. Listiny zde připomínají existenci čtyř dvorů, tvrzí¹. Některé z těchto dvorů a kolem nich vznikající osady byly označovány jménem a tak až do 14. století se uvádí tvrz a ves Královo Pole, Königsfeld (Cuonegesweld, Cunigeswult, také Kunyksfeld, Cunsfelt, Künigsfeld) a vedle toho Nová Ves, Neudorf (Nova villa, Nouauilla)¹. Dvory jsou obvykle uváděny v darovacích dokumentech a často také jako nadace klášterům nových řádů, které byly postupně povolávány do Brna. Třebaže se jednalo převážně o řády s přísnou klausurou, jistý duchovní vliv na poddané, kteří pracovali „na klášterním“, nemůžeme pominout. A tak se vydáme po stopách duchovních řádů a jejich klášterů, které měly na území Králova Pole svůj majetek.

Kolébkou Králova Pole je pravděpodobně knížecí, později královský Přemyslovský dvorec, který stával v místech tak zv. „Zámečku“ (nyní v areálu Ústavu sociální péče pro tělesně postiženou mládež na Kociánce)². Vznikl asi ve 12. století. Král Václav I. jej daroval brněnskému měšťanovi Oldřichovi Schvarzovi. Ten pak založil klášter *augustiniánek* a roku 1239 mu daroval dům a staveniště

na kostel v nynější Kozí a další dary¹. Mezi nimi jsou uvedeny dvě jatky a dvůr v Králově Poli. Klášter se nazýval Cella s. Mariae (Dům p. Marie) a v jeho čele stála sestra Herburga (proto bývá klášter v literatuře označován jako „herburgy“). Roku 1578 přešel dvůr do majetku *jezuitů*, kteří v parku postavili sochu Panny Marie, a byly sem pořádány slavné pouti. Když byl za císařovny Marie Terezie 23.7.1773 jezuitský řád zrušen, připadl dvůr náboženskému fondu. Měl pak různé majitele, až jej od brněnského měšťana Kotziana koupil hrabě Schaffgotsch, který zde v roce 1825 postavil zámeček. Ten byl roku 1891 pronajat Královopolské strojárně, která tam umístila technické kanceláře. Roku 1919 koupil dvůr a zámeček Spolek pro výchovu mrzáčků a tím byl položen základ dnešnímu ústavu.

Další dvůr v Králově Poli je spojen s řádem, který byl původně nazýván Špitální rytíři sv. Jana, později Suverénní vojenský a špitální řád sv. Jana Jeruzalémského z Rhodu a z Malty³. V literatuře bývá řád častěji nazýván *johanité*, *křížovníci*, *nebo maltézští*. Jak dále uvidíme, tento řád měl pro duchovní život v Králově Poli velký význam. Vykonoval zde totiž první historicky doloženou duchovní správu. Proto tomuto řádu věnujme více prostoru.

Maltézští jsou nejstarším rytířským řádem na světě. Vznikli ve druhé polovině 12. století v souvislosti s pokračujícím zápasem evropského křesťanství proti islámu. Současně jsou třetím nejstarším náboženským řádem v křesťanském světě. Znakem řádu je bílý kříž v červeném poli. Posláním řádu byla zpočátku ochrana poutníků putujících do Svaté země, později převládala péče o nemocné ve špitálech (zdravotní pomoc maltézských organizací byla u nás vyhledávaná i před revolucí a je významná dosud). Jak se řád dostal do Brna, jak působil a kde měl své sídlo? O tom si povíme v příštím čísle.

Zdeněk Winkler (z.winkler@centrum.cz)

---

¹ Šujan, F.: Dějepis Brna. Vlastivěda moravská, 2. vydání, Musejní spolek, Brno, 1928.

² Fürst, F.: Královo Pole. Jeho historie, vývoj a rozvoj. Brno a okolí, sv. 3-4, Brno, 1933.

³ Bradford, E.: Řádoví rytíři. Zvon, Praha, 1996.

Krpoláček v elektronické verzi

Elektronickou verzi Krpoláčka (formát PDF) můžete nalézt také na webových stránkách naší farnosti – <http://farnost.katolik.cz/krpole> (sekce „Krpoláček“).

Hledáme sponzory

Náklady na tisk jednoho výtisku Krpoláčka se pohybuje v rozmezí tří až čtyř korun. Velice bychom uvítali sponzora, který by mohl finančně podpořit vydávání tohoto zpravodaje. Chcete-li přispět, prosím obraťte se na otce Josefa Jahodu.

Náměty a příspěvky

Pokud se chcete podílet na přípravě Krpoláčka, můžete své příspěvky a náměty vkládat do krabice s označením „Krpoláček“, kterou naleznete pod nástěnkou u bočního vchodu. Prosíme uveďte spolu se svým příspěvkem i své jméno a kontakt na vás (nejlépe telefonní číslo nebo elektronickou adresu). Děkujeme.